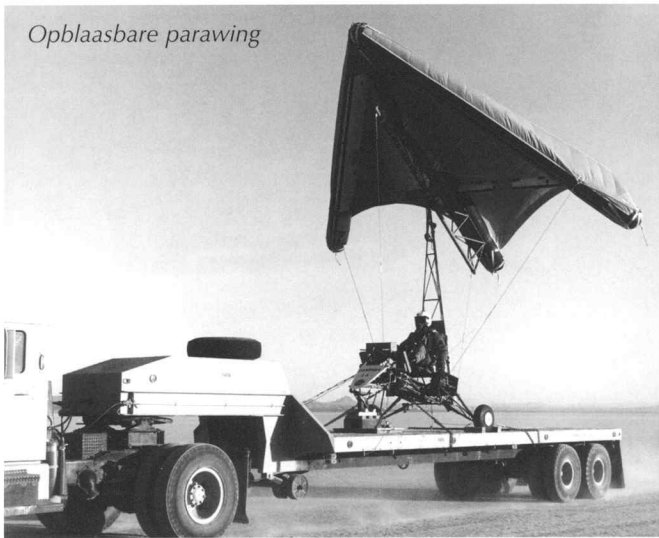

Opblaasbare parawing

NASA Dryden Flight Research Center Photo Collection
<http://www.dfrc.nasa.gov/gallery/photo/index.html>
NASA Photo: E-10365 Date: 1963

Paresev 1-C with inflatable wing testbed aboard a truck in preparation for flight tests

menteerd en volgens de geschiedschrijving heeft een Nederlandse vliegeraar uit één van die rapporten het idee gehaald voor de NPW5.

Dus maar weer bellen met de namen die ik had, maar dat leverde weer geen nadere informatie op. De gegevens die ik op dat moment heb, blijken niet genoeg om succesvol te zijn bij het contact leggen met de bibliotheek van de TU-Delft. Zelfs bij de bibliotheek van Lucht- en Ruimtevaarttechniek konden ze niets vinden dat voldeed aan mijn summere beschrijvingen. Bibliothecaresse Liesbeth stuurde uiteindelijk een mail: 'we hebben iets gevonden, misschien heb je hier iets aan.' Het was een literatuurlijstje, maar er was voor mij geen touw aan vast te knopen.

Cees.

Tijd voor intensivering van de speurtocht. Het rapport bestaat. Dus moet het te vinden zijn, zo leek mij. In het eerste artikel was sprake van ene Cees, die als eerste met de NPW5 vloog. Dat gegeven had ik nog niet benut. Het lukte mij, na enkele telefoongesprekken, om achter zijn volledige naam te komen. Nu Cees zelf nog. Bij VLIAGER OP in Den Haag vroeg ik of Nop deze Cees kent. Daar bleek dat Cees Hengel vroeger fanatiek vliegerde, ondermeer in het team de 'Dikehoppers'. Ja hoor, van Nop kreeg ik twee telefoon-

nummers. Die bleken niet te kloppen, ik kwam op allerlei plekken uit waar ze nog nooit van deze Cees hadden gehoord. Toen herinnerde ik mij een flard van een telefoongesprek, waaruit bleek waar Cees gezocht zou moeten worden. Een cd van de PTT bracht uitkomst, ik vond er wel tien met de goede (en bijna goede) naam in die omgeving.

Op een avond maar eens proberen of ik de goede Cees kon vinden: meteen de eerste was raak! En hij kon mij in ieder geval de tips geven die ik nodig had: een naam en de goede beschrijving van de NPW. Jammer genoeg was hij aan het verhuizen of zoiets en had hij niet veel zin om zijn kopie van het NASA-rapport te zoeken. Gelukkig wist hij wel de ontbrekende schakel in mijn zoektocht te geven: het juiste trefwoord bleek te zijn: 'Twin-keel parawing'. Dat klopt natuurlijk met de basisvorm van de NPW5. De beide middentomen, trekken ieder een eigen kiel in de stof en zorgen daarmee ondermeer voor goede prestaties met betrekking tot bestuurbaarheid.

Nu kon ik weer verder zoeken in de bibliotheek. Internet is dan fantastisch, je kunt thuis een hele bibliotheek doorzoeken en zelfs nog vragen stellen aan de bibliothecaris (m/v). Al snel rolde de eerste enveloppe uit Delft door de brievenbus. De NPW5 blijkt uitgebreid te zijn getest en er is een apart testrapport over verschenen. Dit rapport gaf

mij niet veel nieuwe informatie, wel werd duidelijk dat de tabellen, bouwbeschrijvingen en tekeningen van de NPW direct zijn afgeleid van dit rapport. Boeiend om te zien zijn de foto's van de testopstelling in de windtunnel van Langley Research Centre. De auteur van dit eerste, bij mij bekende rapport, George M. Ware, blijkt met pensioen te zijn, maar nog regelmatig is hij op een werkplek bij Nasa. Via e-mail heb ik contact met hem gekregen. Hij schrijft:

"Thank you for your e-mail. I looked back on my parawing work. My last contact with that program was 1969 (thirty years ago!). I am sure you must be much more knowledgeable about the development of the flight system than I. Francis (Rog) Rogallo is the father of the parawing and was a researcher at NASA-Langley Research Center. He has long since retired and is living on the Outer Banks of North Carolina. The last I heard, he occasionally visited Kitty Hawk Kites. They rent parawings for flights off a large sand dune called Jockey Ridge on the Outer Banks. I wish you success!

George M. Ware "Een tweede mail van mij is onbeantwoord gebleven. Verder zoeken dus maar weer. De literatuurlijst van dit eerste rapport bood uitkomst, ik

